

κάθε άτμόν. Η αύρα, έξ ολοκλήρου σχεδόν κοπάσασα, έξεδηλοῦτο μόνον μέ άσθενή φυσήματα, διαλείποντα. Ο άσπερισμός του Νοτίου Σταυρού έσπινθηρίζεν, όλίγας μόνον μοίρας ύπεράνω του μεσημβρινού όρίζοντος. Χάρις εις την άκραν αυτήν νημελίαν, εις την σιωπήν της νυκτός, και ό παραμικρότερος κρότος, — πλοιαρίου διασχίζοντος αΐφνης τὸ ὕδωρ ή κώπης ταρασσούσης αυτό, —θά ήκούετο μακρόθεν, ήρκει δὲ νά παρατηρήση κανείς μέ κάποια προσοχήν τάς όχθας, διά νάντιληφθῆ οίανδήποτε ὕποπτον προσέγγισιν.

Τήν επαγρύπνησιν ταύτην έξετέλουν οί δύο νέοι, συνομιλοῦντες όλονέν χαμηλήν τῆ φωνῆν.

Εΐπομεν, ότι ό Παῦλος Κερμῶρ ένενπνεε ζωηρότατον αΐσθημα συμπαθείας εις τόν 'Ιάκωβον Έλλῶκ. Οὔτος δὲν έβλεπεν άνευ άνησυχίας παιδίον τιαούτης ήλικίας, ριπτόμενον εις ταξείδιον πλήρες κινδύνων. "Αν και θαυμάζων τὸ εύγενές, τὸ παντός σεβασμοῦ άξιον ελατήριον τῆς επιχειρήσεως εκείνης, οὐχ' ήττον έφοβεΐτο διά τούς κινδύνους, εις τούς όποιους θά έξέθετε τὸ παιδίον ή τολημηρά πρόθεσις του νά προχωρήση. . . . έως ποῦ ; . . . δὲν το ήξευρε. . .

Πολλάκις έως τώρα είχε συνομιλήση περί τῆς οίκογενείας του συνταγματάρχου Κερμῶρ μέ τόν Γερμανόν Πατέρν, οὔτος δὲ προσεπάθει επιμόνως νά ένθυμηθῆ τι είχαν άκουση περί τῆς οίκογενείας ταύτης πρό δέκα, δεκαπέντε ετών.

— Τί νά σου 'πῶ, Γερμανέ, έλεγε τήν έσπέραν εκείνην ό 'Ιάκωβος Έλλῶκ δὲν μπορεΐ νά το χωρέση ό νοῦς μου! ένα παιδί, — και είνε παιδί βέβαια, — νά κάμνη τέτοιο ταξείδι, σὲ τέτοια άγρια μέρη, και νά το συνοδεύη ποῖος; . . . "Ένας γενναίος, ένας αγαθός και αφωσιωμένος άνθρωπος, τὸ όμολογῶ, όμως μου φαίνεται ότι ό λογίας Μαρσιάλης δὲν είνε ό εδηγός ποῦ θά έχρηιάζετο ό άνεσιός του, άν έξαφνα αί περιστάσεις έγινοντο σοβαράι. . .

— Και νά είνε άράγε θεός του ; . . . διέκοψεν ό Γερμανός Πατέρν 'εγὼ τοῦλάχιστον άμφιβάλλω πολύ.

— "Αν είνε θεός του ή όχι, αυτό δὲν θά είχε καμμίαν σημασίαν, άν ό στρατιώτης αυτός ήτο άνθρωπος εις τήν άκμήν άκόμη τῆς ήλικίας του, και άν είχε τήν πείραν τῶν δυσχόλων και επικινδύνων εκδρομῶν. Δι' αυτό άπορώ πολύ πῶς συγκατετέθη. . . .

— Συγκατετέθη, καλὰ τὸ λέγεις, 'Ιάκωβε, ὕπελαβεν ό Γερμανός Πατέρν, τινάζων τήν στάχτην τῆς πίπας του. Δὲν ὕπάρχει άμφιβολία, ότι ό νέος συνέλαβε τήν ιδέαν τοῦ ταξιδίου, και ότι αυτός παρέσυρε τὸν θεόν. . . . άλλα όχι. . . . όχι βέβαια ! ό γέρων άπόμαχος δὲν είνε

θεός του, διότι μου φαίνεται ότι ό συνταγματάρχης Κερμῶρ—σάν νά το θυμήθηκα τώρα, — δὲν είχε πλέον οίκογενειαν όταν ξεφυγεν από τήν Νάντην. . . . — Διὰ νά ὑπάγη ποῦ ; . . . — Αυτό κανείς δὲν ήμπορεσε ποτε νά το μάθῃ.

— Ο υίός του όμως μᾶς εἶπεν, ότι ελήφθη μία τελευταία του έπιστολή από τόν 'Άγιον Φερνάνδον. . . . Τίποτε άλλο δὲν είχεσαν ; Μά τήν αλήθειαν, άν άνεχώρησαν βασιζόμενοι εις τόν άορίστους πληροφορίας. . . .

— Έλπίζου νά λάβουν θετικώτερας εις τόν 'Άγιον Φερνάνδον, όπου είνε βέβαιον ότι ό συνταγματάρχης Κερμῶρ διέμεινε, πρό δώδεκα ή δεκατριῶν ετών.

— Αυτό άκριβῶς, Γερμανέ, μέ άνησυχεΐ ! "Αν τὸ παιδί συλλέξη νέας πληροφορίας εις τόν 'Άγιον Φερνάνδον, τίς οἶδε μήπως θελήσῃ νά προχωρήσῃ μακρότερα, πολύ μακρῶς, εἴτε εις τήν Κολομβίαν διά τῶν χωρῶν τοῦ 'Αταβάπου ή τοῦ Γουαδιάρη, εἴτε εις τὰς πηγὰς τοῦ 'Ορενόκου ! . . . Τοιαύτη άπόπειρα θά ήτο δι' αὐτόν καταστροφή σχεδόν βεβαία. . .

Τήν στιγμήν εκείνην, ό Γερμανός Πατέρν διέκοψε τὸν φίλον του, λέγων σιγά :

— Άκούε τίποτε, 'Ιάκωβε ; — Ο Έλλῶκ έπροχώρησεν έρωπν μέχρι τῆς πρώρας τοῦ πλοιαρίου, εἴταίε τὸ οὖς προσεκτικόν, διέστρεξε διά τοῦ βλέμματος τήν έπιφάνειαν τοῦ ποταμοῦ, από τῆς άπέναντι όχθης μέχρι τοῦ στομίου τοῦ Μέτα.

— Δὲν βλέπω τίποτε, εἶπε τότε πρός τὸν σύντροφόν του, ό όποῖος τὸν είχαν άκολούθησῃ και όμως. . . . Ναι, προσέθεσε μετ' όλίγον, άφ' οὐ ήκραόσθη προσεκτικώτερα: γίνεται κάποιος κρότος εις τὸ νερό. . . .

— Δὲν θά ήτο άρά γε φρόνιμον νά έξυπνήσωμεν τούς ναύτας ;

— Στάσου. . . . Ο κρότος δὲν είνε σάν νά πλησιάζῃ βάρκα. . . . Μην είνε τὰ νερά τοῦ Μέτα και τοῦ 'Ορενόκου, συγχρουόμενα εις τήν συμβολήν ;

— Νά. . . . νά. . . . κύτταξε ! εἶπεν ό Γερμανός Πατέρν.

Και εδειξε μερικά μαῦρα σημεῖα επί τοῦ ποταμοῦ, τὰ όποια είνοντο εις άπόστασιν εκατόν περίπου ποδῶν από τὰ πλοίαρια.

Ο 'Ιάκωβος Έλλῶκ έσπευσε νά πάρῃ τήν καραμβίαν του, τήν όποιαν είχεν άποθήσῃ έξωθεν τοῦ ὕποστέγου, και έσκυψεν από τήν κουπάστῃν.

— Δὲν είνε βάρκα, εἶπε και όμως, μου φαίνεται σάν νά βλέπω. . . .

Και εστήριξε τὸ όπλον επί τοῦ ὤμου του, όταν ό Γερμανός Πατέρν τὸν εσταμάτησε δι' ένός κινήματος:

— Μή πυροβολήσης ! . . . μή πυροβολήσης ! . . . τῷ έλεγε. Δὲν πρόκειται

περί Κουΐβων, ληστῶν και άρπάγων. . . . Εἶνε έντιμα άμφίβια, τὰ όποια άνήλθον νάναγκεύσουν εις τήν έπιφάνειαν τοῦ ποταμοῦ. . . .

— Άμφίβια ; . . .

— Ναι. . . . τρεῖς-τέσσαρες λαμεν τ' ἴν ο ι και άλλοι τόσοι τ ο ν ἴν ο ι, από αὐτοῦς ποῦ βλέπει κανείς συχνὰ εις τὸν 'Ορενόκον.

Ο Γερμανός Πατέρν δὲν έκαμνε λάθος. "Ήσαν τῶντι μικραί άγγελα θαλασσιῶν βοῶν, — λα μ α ν τ ἴ ν ω ν, — και θαλασσιῶν χοίρων—τ ο ν ἴ ν ω ν, — έξ εκείνων, οί όποιοι συχνότατα άπαντῶνται εις τούς ποταμούς και τὰ ποτάμια τῆς Βενεζουέλας. Τὰ άβλαβῆ ταῦτα άμφίβια έπλησίαζον βραδέως πρός τὰ πλοίαρια' άλλα φοβηθέντα, άναμφιδόλως, έξηφάνισθησαν σχεδόν άμέσως.

Οί δύο νέοι επανήλθον εις τήν θέσιν των παρά τήν πρύμνην, και ή συνομιλία, ή πρός στιγμήν διακοπέσα, επανήρχισεν ως έξῆς, άφ' οὐ πρώτον ό Γερμανός Πατέρν έγέμισε και ήναψε τήν πίπαν του εκ νέου.

— Τί έλεγες πρό όλίγου ; ήρώτησεν ό 'Έλλῶκ' ότι, άν δὲν σε άπατᾶ ή μνήμη, ό συνταγματάρχης Κερμῶρ δὲν είχε πλέον οίκογένειαν ;

— Ναι, κοί νομίζω ότι εἴμπορῶ νά το βεβαιώσω, 'Ιάκωβε. "Αστάσου. θυμήθηκα και μίαν άλλην λεπτομέρειαν. "Έγινε μία δίκη, τήν όποιαν είνησεν ένας συγγενής τῆς γυναίκος του τήν δίκην αυτήν ό συνταγματάρχης τήν εκέρδισεν εις τὸ 'Εφετεῖον τῶν Ρενῶν, άφ' οὐ πρώτα τήν έχασεν εις τὸ πρωτοδικεῖον τῆς Νάντης.

Ναι. . . . ναι. . . . αυτά όλα τώρα τὰ ένθυμοῦμαι. . . . Μετὰ τέσσαρα ή πέντε εἶτη, ή κυρία Κερμῶρ, ή όποια ήτο κροδλή από τήν Μαρτινικήν, έχάθη εις ναυάγιον, εν ᾧ επέστρεφεν από τὰς 'Αποικίας εις τήν Γαλλιαν. . . . και έχάθη μέ τήν μονογενῆ τῆς θυγατέρα. Τὸ τραῦμα ὕπῆρξε φοβερόν διά τὸν συνταγματάρχην. Κατόπι μακρὰς άσθ:νείας, στερηθεις ὅ, τι είχε προσφιλέστερον εις τὸν κόσμον, τήν σύζυγόν του και τήν θυγατέρα του, άνευ οίκογενείας, καθώς σου έλεγα, 'Ιάκωβε, εδῶκε τήν παραίτησίν του. . . . Μετὰ τινά καιρόν διεδῶθη ή φήμη ότι άνεχώρησεν από τήν Γαλλιαν. Φαίνεται λοιπόν ότι οὐδέποτε έγινε γνωστόν εις ποῖον τόπον μετέβῃ, παρά μόνον εκ τῆς τελευταίας του έπιστολῆς, τήν όποιαν άπηθύσεν πρός ένα φίλον του από τόν 'Άγιον Φερνάνδον. Ναι, εἶσι είνε, και άπορώ πῶς ή άνάμνησις τῶν πραγμάτων αὐτῶν δὲν μου επανήλθεν ένωρίτερα. . . . Νά ιδῆς ποῦ άν ερωτήσωμεν τὸν λογίαν Μαρσιάλην και τὸν Παῦλον Κερμῶρ, θά μάς τα έπιβεβαιώσουν.

— Νά μή τους ερωτήσωμεν τίποτε, άπεκρίθη ό 'Ιάκωβος Έλλῶκ. Εἶνε οίκογενειακά πράγματα, και θά ήτο άδια-

κρισία εκ μέρους μας νάναμιχθῶμεν. — "Ας είνε, 'Ιάκωβε' άλλα βλέπεις, ότι είχα λόγους νά ισχυρίζωμαι, ότι ό λογίας Μαρσιάλης δὲν ήμπορεΐ νά είνε θεός τοῦ Παῦλου Κερμῶρ, άφ' οὐ ό συνταγματάρχης, μετά τὸν θάνατον τῆς συζύγου του και τῆς θυγατρὸς του, δὲν είχε πλέον κανένα στενὸν συγγενῆ.

Ο 'Ιάκωβος Έλλῶκ, μέ τὰς χεῖρας εσταυρωμένας, μέ τήν κεφαλῆν κεκλιμένην, έσκέπτετο περί ὧων ήκουε τώρα από τὸν σύντροφόν του. Μήπως ό Γερμανός έκαμνε κανένα λάθος ; . . . "Οχι' εκατοικούσεν εις τὰς Ρέννας, όταν ή δίκη τοῦ συνταγματάρχου Κερμῶρ συνεζητήθη εις τὸ 'Εφετεῖον, και όλα τὰ άνωτέρω γεγονότα εμνημονεύθησαν κατά τήν συζήτησιν.

Και τότε τῷ ήλθεν ή λογικωιάτη αυτή σκέψις, τήν όποιαν άλλωστε θά έκαμνε πᾶς τις :

— "Αν ό λογίας Μαρσιάλης δὲν είνε θεός τοῦ Παῦλου, άλλο τόνσον και ό Παῦλος δὲν εἴμπορεΐ νά είνε υίός τοῦ συνταγματάρχου Κερμῶρ, άφ' οὐ ό συνταγματάρχης οὐδέποτε απέκτησεν υίόν, παρά μίαν κόρην, ή όποια επνίγη όταν ήτο πολύ μικρά, εις τὸ ναυάγιον, τὸ όποῖον εστοίχισε και τήν ζωὴν τῆς μητρός της.

— Εἶνε φανερόν, εἶπεν ό Γερμανός Πατέρν. "Αδύνατον ό νέος αυτός νά είνε υίός τοῦ συνταγματάρχου.

— Και όμως. . . . λέγει ότι είνε, προσέθεσεν ό 'Ιάκωβος Έλλῶκ.

Κάτι ὕπῆρχεν εδῶ πολύ σκοτεινόν, πολύ μυστηριῶδες. "Ηδύνατό τις νά παραδεχθῆ, ότι τὸ παιδίον εγένετο θῦμα πλάνης — πλάνης, ή όποια τὸ έξώθει εις τὸσω κινδυνώδη περιπέτειαν; . . . "Οχι, όχι βέβαια. Ο λογίας Μαρσιάλης και ό λεγόμενος άνεσιός του ήδύνατο, ως πρός τὸν συνταγματάρχην Κερμῶρ και τούς δεσμούς, οί όποιοι τὸν συνέδεον πρός τὸν Παῦλον, — ήδύνατο, λέγω, νά στηρίζωνται επί βεβαιότητος, αντίθετου πρός τὰς πληροφορίας τοῦ Γερμανοῦ Πατέρν. Τελοσπάντων, τὸ ενδιαφέρον, τὸ όποῖον ό 'Ιάκωβος Έλλῶκ έστρεφε πρός τὸ παιδίον, ηῦξάνετο ήδη από ὅλας αὐτάς τὰς άμφιβολίας, αἱ όποιαί καθίστων τήν θέσιν του άνεξήγητον.

Οί δύο φίλοι έξηκολούθησαν συνομιλοῦντες περί τούτων μέχρι τῆς ένδεκάτης, ὅτε οί κκ. Μιγκέλ και Φέλιπ, άφῆσαντες κοιμώμενον τὸν άγριον κομματάρχην τοῦ Γουαδιάρη, ήλθον νά τους άντικαταστήσουν εις τήν φυλακήν.

— Εἶδατε τίποτε ὕποπτον; ήρώτησεν ό κκ. Μιγκέλ, ὀρθιος εις τήν πρύμνην τῆς Μ α ρ ι π ᾶ ρ η ς.

— Τίποτε άπολύτως, κύριε Μιγκέλ' άπεκρίθη ό 'Ιάκωβος Έλλῶκ. Αἱ όχθαι και ό ποταμός είνε ήσυχοι.

— Και είνε πιθανόν, προσέθεσεν ό

Γερμανός Πατέρν, ότι ή φυλακή σας δὲν θά διαταραχθῆ περισσότερο από τήν ιδιικήν μας.

— Τότε λοιπόν, καληνύκτα σας, κύριοι ! εἶπεν ό κκ. Φέλιπ, θλίβων τὰς χεῖρας των από τοῦ ένός πλοίου εις τὸ άλλο.

Κατὰ πᾶσαν πιθανότητα, άν ό κκ. Μιγκέλ και ό συνάδελφός του θά έχρησιμοποιούν τὰς όλίγας ὥρας τῆς φυλακῆς των πρός συνομιλίαν, ή συνομιλία αὐτη δὲν θά είχε καμμίαν σχέσην μέ τὸ θέμα, τὸ όποῖον άψησχόλησε τούς δύο άλλους. "Αναμφιδόλως, ό κκ. Φέλιπ θά έπωφελεῖτο τῆς άπουσίας τοῦ κκ. Βαρίνα διά νά τον κεραυνοβολήσῃ διά τῶν επιχειρημάτων του, και ό κκ. Μιγκέλ θά τον ήκουε μέ τήν συνειθισμένην του αγαθότητα.

Όπωςδῆποτε, οὐδέν άνώμαλον συνέβη μέχρι τῆς δευτέρας πρωϊνῆς ὥρας, ὅτε επέστρεψαν εις τὸ ὕπoστεγον τῆς Μ α ρ ι π ᾶ ρ η ς, καθ' ήν στιγμήν ό λογίας Μαρσιάλης ήρχετο νά τους άντικαταστήσῃ.

Ο λογίας Μαρσιάλης έχάθησεν εις τήν πρύμνην τοῦ πλοιαρίου, μέ τήν καραμβίαν παρά τὸ πλευρόν του, και ήρχισε νά σκέπτεται. Οὐδέποτε ήσθάνθη τόνσον αγωνιώδη άνησυχίαν, όχι διά τὸν εαυτόν του, — άπαγε ! — άλλα διά τὸ αγαπητόν παιδίον, τὸ όποῖον εκοιμᾶτο ὕπὸ τήν καλαμπόπλεκτον στῆγν τῆς Γ α λ λ ι ν ἑ τ α ς. . . . "Εσυλλογιζέτο ὅλας τὰς λεπτομερείας τῆς επιχειρήσεως, τήν όποιαν ανέλαβεν ό Παῦλος, εις τήν θέλησιν τοῦ όποῖου ήναγκάσθη νά ὕποκύψῃ: τήν άναχώρησιν εξ Εὐρώπης, τὸν διάπλουον τοῦ 'Ατλαντικοῦ, τὰ διάφορα περιστατικά, τὰ όποια συνέθησαν αφοῦτου και οί δύο άνεχώρησαν εκ Βολιβάρης. . . . ("Επεται συνέχεια.)

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΠΡΩΤΟΜΑΓΙΑΤΙΚΟ

Θαρρεΐς πῶς μέσα βρίσκεσαι σὲ λουλουδένια σφαῖρα. Γάνθη σκεπάζουνε τῆ γῆ Και στέκουν άνοστόλιστα τὰ δένδρα πέρα-πέρα.

Γέρνει τάγερν και φιλεῖ τὰ άνθη ένα ένα, Κ' εκείνα πάλι τὸ φιλοῦν, Και γύρω χύνονται φιλιὰ δροσάτα, μυρωμένα.

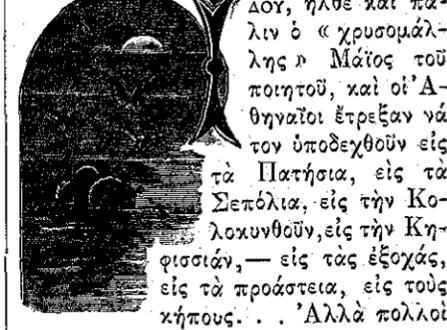
"Εκείθενε νά παιγνιδᾶ μέσα 'ετ αὐλάκι άρχίζει. Τὸ αὐλάκι χάνει τῆ σιγή, Και άνάμεσα 'τές λυγαριές με χάρι μουρμουρίζει. . .

Μ' εκείνο τὸ μουρμούρισμα και τὰ πουλιά ξυπνάνε. Εἴθιμ' άρχίζουν νά λαλοῦν, Και τήν ξανθὴν Πρωτομαγιά γλυκά τήν χαιρετάνε.

ΑΡΙΑΔΗΗ

ΑΘΗΝΑΪΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΠΡΩΤΟΜΑΓΙΑ

'Αγαπητοί μου,

δὲν επήγαν πουθενά. Μόλις ετόλμησαν νά καταβοῦν ως τὰ Χαυτεῖα, και ήρκέσθησαν νάγοράσουν τὰ στεφάνια των εκεί από τούς πλανοδίους άνθοπόωλας, και νά επιστρέψουν ένωρίς εις τὰ σπιτάκια των, διά νά τὰ κρεμάσουν εν ήσυχία. Τούς έφόβισεν ό συννεφιασμένος οὐρανός, τούς απεθάρρυνεν ό ψυχρός άνεμος, τούς άπήλπισεν ή σκόνη, ή όποια εσηκόνετο εις σύννεφα πυκνά. Διά τοῦτο ή πρωτομαγιατική κίνησις φέτος ήτο μικροτέρα και όλιγώτερον ζωηρά και εἴθυμος από άλλοτε. "Αν θέλετε μάλιστα, εν άρχῆ είχε και κάτι τι τὸ μελαγχολικόν. Οί πανηγυρισταί εκείνοι, οί συνωστίζόμενοι εις τὰ κλειστά τραμ και εις τὰ λεωφορεῖα, όχι τόνσον διά νά φθάσουν γρηγορώτερα, ὅσον διά νά ζεσταθοῦν οί άλλοι, οί πεζοί, οί σπεύδοντες μέ βῆμα γοργόν, κουκουλωμένοι εις επανωφόρια και γαντοφορεμένοι, σιωπηλοί δὲ μάλλον και κατηφεῖς' ὅλη αὐτή ή κίνησις τοῦ πλήθους, τήν έσπεραντῆς παραμονῆς, διά τῶν μεγάλων έξοχικῶν λεωφόρων, ή μαστιζομένη όλονέν ὕπὸ τοῦ ψυχροῦ άνέμου και καλυπτομένη από τὰ σύννεφα τῆς σκόνης, τὰ σκοτιζόντα τούς φανούς και τὰς πύρας τῆς ρητίνης, — κάθε άλλο ήτο παρά εορτῆ άνθῶων φαιδρά, υπαθρία, εαρινή, πρωτομαγιατική. "Ενόμιζες ότι ήρχετο κάποιος άσπρομάλλης, και όχι ό «χρυσομάλλης» μὴν τοῦ ποιητοῦ, ό αγαπητὸς και πολυῦμνητος.

Και όμως ήτο Αὐτός ! . . . "Αδιάφορον άν πρός στιγμήν ό άπτικός οὐρανός εδυστρόπησε, και άν τὸ θερμόμετρον κατήλθε, και άν ή έσπέρα τῆς ὕποδοχῆς ήτο ψυχρά ως χειμερινή. "Ητο Αὐτός ! Και ὅπως πάντοτε, άνέμενεν εκεί τούς λάτρεις του, τούς προσκυνητάς του, μέ τὰ δροσερώτερα και ὠρατότερα δῶρα, μέ τὰ άνθη του !

Πῶσα άνθη ! "Αλλα στολίζοντα άκόμη τούς θάμνους τῶν κήπων' άλλα κομμένα, λυτά, εις σωρούς' άλλα συμπελεγμένα εις στεφάνους, άλλα συνηρμοσμένα εις άνθοδέσμας' άλλα σφιγγόμενα από χεῖρας τρυφεράς' άλλα άναπαύμενα

εις κομβιοδόχας . . . Παντού άνθη, άνθη λαμπρόχρωμα, άνθη δροσερά, άνθη εύωδη. Η άτμόσφαιρα ήτο όλη έν μύρον άνοιξιας, και ό άνεμος έφερον άπό παντού μακρονάς εύωδίας. Καί ή έορτή τών άνθέων ήτο ως πάντοτε ώραιά και φαιδρά, και με την είσπνοήν του άρώματος είσήλθεν επίτελους εις τά παγωμένα στήθη ή χαρά, και άντήχησαν γέλωτες, και άντήχησαν φωναί, και άντήχησαν άσματα. Και ένόμιζες πρός στιγμήν ότι ό άνεμος έκόπασε, και ότι τό θερμόμετρον άνέβη, και ότι ή άτμόσφαιρα έξεστάθη! Σωστή, άληθινή Πρωτομαγιά.

Δέν ήξεύρω άλλην έορτήν ώραιότεραν, εύγενεστέραν, ποιητικώτεραν. Διότι και τί ύπάρχει ώραιότερον, ποιητικώτερον άπό τά άνθη; «Κάθε ρόδον και ποιήμα όλόκληρον» είπε κάποιος ποιητής. Αυτός ό στίχος άρκει' δέν έχω να προσθέσω τίποτε άλλο πρός έξύμνησιν τών άνθέων. "Ηθελα όμως να εύρισκα άλλον ένα στίχον, πρός έξύμνησιν τών φιλανθρώπων. "Ω, είνε οι καλλίτεροι άνθρωποι οι φιλανθρώποι! Και άπόδειξίς, ότι ως μέτρον πολιτισμού μιās πόλεως θεωρείται ή άγάπη τών κατοίκων της πρός τά άνθη. Εύτυχώς, και οι Άθηναίοι δέν είμπορούν να μη θεωρούνται πολιτισμένοι, άφότου ήρχισαν να καλλιεργούν με τόσην άγάπην τά άνθη. Πρὸ είκοσι και δέκα άκομήτητων, τά άνθη ήσαν τόσον σπάνια εις τας Άθήνας, όσον θά είνε, υποθέτω, και εις την Σαχαράν. Τώρα ύπάρχουν άνθη παντού. Τά άνθοπωλεία έπολυπλασιάσθησαν, και μεταξύ αυτών ύπάρχουν δύο τρία πολυτελέστατα. Οι πλανόδιοι άνθοπώλαι, εις πᾶσαν ώραν τής ήμέρας και τής νυκτός, περιτρέχουν τας κεντρικάς όδους και τας πλατείας, ή δε συντεχνία των άπέκτης τελευταίως και μέλη τόνον άνήλικα, ώστε οι πελάται των τά καθίζουν επάνω... εις τά τραπέζια τών ζαχαροπλαστείων! Και όχι μόνον εις τούς ιδιωτικούς κήπους καλλιεργούνται τά άνθη, άλλ' ακόμη και εις τούς δημοσίους, τά δε άνθοστόλιστα πάρκα, με τά ώραια σχήματα και χρώματα, κατήντησαν πλέον κοινά. Παντού άνθη. Και χάρις εις αυτά, ή πρωτεύουσα μας απέκτησε και άποκτήσ' όλον έν όψιν πόλεως εύρωπαϊκής, πολιτισμένης, οι δε κάτοικοί της, οι έξερχόμενοι εις τούς περιπάτους με κομβιοδόχας στολισμένας, — όχι μόνον την Πρωτομαγιά, — φαίνονται άνθρωποι περισσότερο ήμεροι, και γλυκείς, και εύγενείς . . .

Νάγαπάτε τά άνθη, και να τα έχετε εις τά δωμάτιά σας και να τα φορήτε, και προπάντων να τα καλλιεργήτε. Η άναστροφή μετά τών τρυφερών και ώραιών αυτών πλασματών του Δημιουργού, έχει μεγάλην επίδρασιν επί τής ψυχής, επί τής καρδιάς, επί του χαρακτήρος. Βελτιώνει, ήμερεύει, έξαγνίζει, έξανθρωπίζει.

Όσοι έχουν την εύτυχίαν να γνωρίζουν έκ του πλησίον τον κ. Χελδράιχ, τον θαλερον πρεσβύτερον, ό οποίος διήλθεν όλην του την ζωήν με τά άνθη, όμολογώ ότι δέν είνε μόνον έξοχος επιστήμων, σοφός βοτανικός, άλλά και έξοχος άνθρωπος, γλυκύτατος, πραότατος, εύγενέστατος, έναρετώτατος. Όλοι βέβαια δέν ήμπορούν να γίνουν βοτανικοί, ούτε είνε εύκολον να φθάση κανείς, ήθικώς και πνευματικώς, ένα Χελδράιχ. Όλοι όμως είμπορούν ναγαπούν τά άνθη, και έκ τής άγάπης αυτής νάντλουν μέσα τέρψεως, βελτιώσεως και προόδου.

Σας άσπάζομαι, ΦΑΙΔΩΝ

ΤΑ ΤΡΙΑ ΜΑΝΔΑΡΙΝΙΑ

Ήσαν τρεις μικράι άδελφάι, ή Λεωνία, ή Μάρθα και ή Παυλίνα. Μίαν ήμέραν ή μητέρα των ύπήγεν εις την πόλιν, —διότι κατοικούσαν εις τό χωρίον, — και έφερον εις καθεμίαν άπό έν μανδαρίνιον.

Ήτο ή πρώτη φορά που έδλεπαν μανδαρίνια. Τό λαμπρόν όπωρικόν, με τον άφράτον κοκκινωπόν φλοίδν του, πλέον ζωηρόν άπό τον φλοίδν του πορτοκαλίου, με την ιδιάζουσαν εκείνην εύωδίαν του, δυνατωτέρα άπό την εύωδίαν του πορτοκαλίου, τας κατενθουσίασε και τας τρεις.

Επειδή ήτο ήδη άργά, μόνον αύριον θά ήμπορούσαν να μεταχειρισθούν τά μανδαρίνια των, καθεμία τό ιδιόν της όπως ήθελε. Τά εύύλαξαν λοιπόν εις τό

έρμαράκι των, τά εκύτταξαν διά τελευταίαν φοράν, τά έκαληνύκτισαν, και έπεσαν να κοιμηθούν.

Η Μάρθα, πολλάκις εις τό διάστημα τής νυκτός, ήσθάνθη τον πειρασμόν να σηκωθή, όχι διά τίποτε άλλο, παρά διά να κόψη με τό νύχι της όλίγον φλοίδν, άπό τον εύώδη εκείνον φλοίδν, που την έτρέλλαινεν! άλλά τό σκότος την ήμπόδισε να τό κάμη.

Η Λεωνία τό είδεν εις τον ύπνον της. Μά είπήτέ μου, σας παρακαλώ, είμπορεί να έχη κανείς εις την διάθεσίν του ένα

μανδαρίνι, και να κοιμηθή μία νύκτα όλόκληρη χωρίς να τό όνειρευθή; "Ε, αυτό έκामε και ή Λεωνία.

Η Παυλίνα πάλιν έσυλλογίσθη πολλήν ώραν, πώς ήμπορούσε να διαθέση και να χρησιμοποιήση καλλίτερα, τό ώρωικόν όπωρικόν που της έχάρισεν ή μητέρα της.

Τελος πάντων εξημέρωσεν ό Θεός την ήμέραν, και καθεμία άπό τας τρεις άδελφάς διέθεσε τό πράγμα της όπως ήθελε. Τό βράδυ ή μητέρα τας είπεν :

— Έλάτε έδω, κορίτσια μου, και διηγηθήτέ μου τί έκामε καθεμία τό μανδαρίνι της.

Και ή Μάρθα πρώτη : — "Ω, τί ώραίον που ήτο, μητέρα, μά τί ώραίον που ήτο! άνέκραξε. Ζουμρό, ξυνόγλυκο, νόστιμο, όλο μυρωδιά, ού, άλλο πράγμα άπό τό πορτοκάλι... Στο πρόγευμα, έφαγα τό δικό μου όλόκληρο. Και δυό να είχα, και τρία, θά τα έτρωγα.

Και τά ματάκια τής Μάρθας έλαμπαν με μόνην την άνάμνησιν τής πρωϊνης γλύκας και τό κοράσιον έγλυφε τά χείλη του, ως να είχε μείνη επ' αυτών ή ώραία γεύσις του όπωρικού.

Επειτα ώμίλησεν ή Λεωνία :

— Τό μανδαρίνι μου έφάνη τόσον ώραίον, είπεν, ώστε δέν ήθέλησα να τό φάγω άμέσως όλον, και εύύλαξα τό μισό διά τό μεσημέρι. Τό μεσημέρι, ή Μάρθα, που δέν είχε μανδαρίνι, γιατί τό πρώι τό έφαγε όλον, μου έζήτησε να της δώσω μια φέτα άπό τό δικό μου. Είς άντάλλαγμα, μου έχάρισεν εκείνη την ώραία ζωγραφίτσα, που της έστειλεν ή Μαρούλα τό Πάσχα. Εγώ όμως τής άφησα τη ζωγραφίτσα και τής έδωκα δυό φέτες χάρισμα.

Τέλος ή Παυλίνα είπεν : — Η Άννίτσα, ή γειτονοπούλα μας, είνε άρρωστη. Έσυλλογίσθηκα ότι τό μανδαρίνι μου θά της έκामε πολύ μεγάλην εύχαρίστηση, και τής το έπήγα. Η καιμένη ή Άννίτσα ήταν 'ετό κρεβάτι. Δέν ήθελε να τό δεχθή, διά να μη μου το στερήση καθώς έλεγε. Εγώ επέμενα, εκείνη εξακολουθούσε ναρνήται! έδλεπα όμως εις τά μάτια της πόσον τής άρεσε τό ώραίον μανδαρίνι . . . Τότε τό άφησα επάνω 'ετό κρεβάτι και έφυγα άμέσως, διά να μη τής δώσω καιρό ναρνήθι και πάλι.

Άφ' ου άί τρεις μικράι άδελφάι έτελείωσαν ούτω την διήγησίν των, και είπε καθεμία πώς μετεχειρίσθη τό μανδαρίνι της, — τον λόγον έλαβεν ή μητέρα :

— Η Μάρθα, είπεν, ήκουσε μόνον την ιδίαν της εύχαρίστησιν. Κανένας έπαινος δέν της όφειλεται. Μάλιστα πρέπει να την μαλώσω, διότι, άφ' ου έτελείωσε τό μερικόν της, έζήτησεν ένα κομμάτι άπό τό μερικόν τής άδελφής της. Είνε λαιμαργία, την οποίαν θά έδικαιολόγει ή μικρά ήλικία τής Μάρθας, αν ήμπορούσε τίποτε να δικαιολογήση παρόμοιον έλάττωμα.

« Η Λεωνία έφάνη οίκονόμος, όταν εύύλαξε τό μισό μανδαρίνι της δι' άργότερα. Έδειξε μάλιστα και καλοσύνην, όταν έδωσεν εις την Μάρθαν δυό φέτες άπό τό μισό της, και ακόμη έφάνη φιλοκερδής, διότι δέν έδέχθη την ζωγραφίτσαν, που της έχάρισεν ως άντάλλαγμα.

« Έπαινώ πολύ την οίκονομίαν της, την καλοσύνην της, την φιλοκερδειάν της. Άλλ' ακόμη περισσότερο έπαινώ την διαγωγήν τής Παυλίνας, ή οποία έστερήθη τό μανδαρίνι της, διά να το προσφέρη εις την άρρωστην γειτονοπούλαν.

« Άπό τας καλās πράξεις, τας οποίας οι Άγγελοι έγγράφουν εις τό ούράνιον βιβλίον, διά να νταναιφθώμεν μίαν ήμέραν, ή καλλίτερα είνε, παιδιά μου, όταν λησμονή κανείς τον εαυτόν του, διά να βοηθήση τούς άλλους.»

(J.—H. Fabre) ΠΕΤΡΟΣ ΠΥΡΓΩΤΟΣ

ΑΙ ΑΝΕΨΙΑΙ ΤΟΥ Κ' ΒΩΡΚΕ ΑΓΓΛΙΚΟΝ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'. (Συνέχεια) ΚΑΙΣΙΕΙΣ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΑΙ.

— Ο καιμένος ό πατέρας! Να μη τον θυμούμαι διόλου, μά διόλου! . . . Σεις, θεϊτε Άρχη, είσθε ή πρώτη μου άγάπη, και καμμία μακρυνη άνάμνησις δέν έρχεται εις τό πνεύμα μου να με τάράξη, όπως αυτό συμβαίνει εις την Έλλην. Άλλά ή Έλλη μας δέν έχει κανένα! Εγώ, για όλον τον κόσμο δέν θά ήθελα να είχα τέτοιες σκέψεις! μου φαίνεται ότι θά ήτο άχαριστία έκ μέρους μου και είμαι πολύ εύχαριστημένη που δέν μου έρχονται ποτέ.

— Εσείς, Ρόζα, εγώ θά έχω θέσιν πατρός διά την Έλλην.

— Όχι! είπε τό κοράσιον ζωηρώς. Μου άνήκετε, και άνήκετε μόνον εις έμέ. "Ω, θεϊτε Άρχη, τί εύτυχία που είχατε μόνον ένα άδελφόν. Δέν θά ήμπορούσα να σας μοιρασθώ με άλλους άνεψιούς ή άνεψιάς. Θά μ' έκामε δυστυχή ή ιδέα ότι θά τους άγαπούσατε όσον και έμέ.

— Όείλες λοιπόν να με διαφιλονεικήσης τής Έλλης, μικρά πλεονέκτρια ;

— Καθόλου δέν διαφιλονεικώ τής Έλλης, ό,τι έχει δικαίωμα ναπατηθή από σας. Άλλά σεις δι' έμέ είσθε κάτω,

που δέν είνε δυνατόν να γίνετε διά κανένα άλλον, όποιονδήποτε, και αυτό με κάμνει υπερήφανη. Προτιμώ να είμαι ή άνεψία του κυρίου Βώρκε, παρά να είμαι αυτή ή βασίλισσα!

Τότε τραβών έλαφρώς τό αυτάκι της και μειδιών :

— Μου έπιτρέπετε τουλάχιστον να είμαι κηδεμών τής Έλλης, δεσποινίς ; ήρώτησεν ό κ. Βώρκε.

— "Ω, ναί, και θά είμαι μάλιστα πολύ εύτυχής, διότι, ειλικρινώς σας λέγω, θεϊτε μου, ότι την λυπούμαι με την καρδιά μου. "Ω, πρέπει να είνε πολύ φοβερόν πράγμα, να μην ήξεύρη κανείς ποίος είνε!

— Νομίζω όμως ότι ή Έλλη τό ήξεύρει αρκετά. Με τέτοιαν θέλησιν, με τέτοιαν εύφύϊαν, άδύνατον να μην αναδειχθί, να μην άποκτήση όνομα.

— Βεβαίως, είνε ή Έλλη Στεφάνου και θά προδεύση, και μίαν ήμέραν θά γίνη γνωστή. Έν τούτοις αυτό δέν θα μου έφθανε. Να μην ήξεύρω τίνος είμαι, ποία είμαι ; . . . Να συλλογίζωμαι, όταν αί φίλοι μου έρχονται να μ' επισκεφθούν, ότι είμπορεί να λέγουν άπό μέσα των : « Η καιμένη ή Ρόζα! Αυτή δέν είνε σαν και μ'ας! Κανείς δέν ήξεύρει άπό ποού κ ρ α τ ᾶ ή σ κ ο ύ φ ι α τ η ς. » "Ω, θεϊτε Άρχη! ποτέ δέν θά ύπέφερα τέτοιον πράγμα!

Η Ρόζα έλεγε την αλήθειαν δέν έγνώριζεν όμως ότι ή υπερβολική αυτή εύαισθησία ήτο αξιοκατάκριτος, και ότι έπήγαζεν άπό αίσθημα υπερηφανείας και ζηλοτυπίας. Μεθ' όλην της την γλυκύτητα και την καλοσύνην, αυτά ήσαν τά δύο της έλαττώματα. Ουδέποτε έλησμόνει ότι ήτο ή μίς Βώρκε, τίτλος τον όποιον έθεώρει ανώτερον άπό τούς άλλον.

Μίς Βώρκε! Η εύτυχία της, ή ζωή της όλόκληρος, έστηρίζετο εις τον τίτλον αυτόν και εις την βεβαιότητα ότι τή ήτο

αναφαίρετος. Ημπορούσε να χάση ένα χέρι ή ένα πόδι, να γίνη κωφή ή τυφλή, αλλά πάντοτε, αιωνίως θά ήτο ή μίς Βώρκε, και εκείνος, τον όποιον ήγάπα τόσον τρυφερώς, θά ήτο θεϊός της, ό θεϊός της Άρχης. Χάρις εις την ένδόμυχον αυτήν πεποίθησιν, άνευ τής οποίας ή Ρόζα έφαντάζετο ότι δέν θά ήμπορούσε να ζήσῃ, σήμεραν ήτο τελείως εύτυχής. Η ζωή ήνοίγετο γελοέσσα ένώπιόν της. Άλλως τε ποία ήσαν τά καθήκοντά της; να εξακολουθή τας σπουδάς, τας οποίας ήθελεν ό θεϊός Άρχης, να φαίνεται εύ-

Μου έπιτρέπετε τουλάχιστον να είμαι κηδεμών τής Έλλης, δεσποινίς ;

γνώμων και άφωσιωμένη, να συνειθίη όλίγον κατ' όλίγον, διά να γίνη ή άλλη όθης οικόδεσποινα του μεγάρου Βώρκε.

Η Έλλη επανήλθε κατά τας έπομένους διακοπάς. Τώρα ήτο παρά ποτε άποφασισμένη, ότι έπρεπε να εργάζεται διά να έπαρκή εις τας ανάγκας της, και είχε την κεφαλήν της γεμάτην από νέα σχέδια, τά όποια μετά μεγίστης έκπλήξεως ήκουσεν ή Ρόζα.

— Διατί μόνον οι άνδρες να εργάζωνται, και αί γυναίκες όχι; τή είπε μίαν ήμέραν ή Έλλη. Μήπως και ήμεεις δέν έχομεν, όπως εκείνοι, μυαλό και χέρια; Διατί μ'ας τα έδωκεν ό Θεός ;

